

**Силабус навчальної дисципліни
«Методологія наукової і педагогічної діяльності»**

Напрямок підготовки	Доктор філософії
Галузі знань	03 Гуманітарні науки 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальності	035 Філологія 011 Освітні, педагогічні науки
Освітньо-наукові програми	Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова
Статус дисципліни	Дисципліна загальної підготовки
Мова навчання	Українська
Семестр	I
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	Коваль Тамара Іванівна , доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов
Анотація навчальної дисципліни	<p>У процесі вивчення дисципліни «Методологія наукової і педагогічної діяльності» аспіранти опановують загальні відомості про теоретико-методологічні основи наукового пізнання; провідні закономірності, проблеми й протиріччя розвитку науки, вивчають методологічні засади та науковий апарат методології наукової і педагогічної діяльності, її роль у дослідницькій діяльності майбутнього доктора філософії. Особлива увага приділяється методологічним підходам та принципам педагогічного дослідження, елементам науково-педагогічного дослідження, зокрема проблемі, меті, завданням, об'єкту, предмету, гіпотезі, основним етапам, методам, науковій новизні, практичному значенню, апробації результатів, джерельній базі. Майбутні доктори філософії ознайомлюються із основними вимогами до формулювання теми дисертації, її структури, змісту кожної складової. Особлива увага приділяється питанню визначення об'єкта та предмета дослідження, його актуальності, наукової новизни та практичної цінності, основних завдань у зв'язку із обраною темою. Аспіранти оволодівають також вмінням опрацьовувати наукові джерела, коректно використовувати опрацьовані наукові публікації у своїй роботі, правильно оформляти бібліографію. Крім того, мета цієї дисципліни – поглибити теоретичні знання аспірантів в галузі реалізації різних теоретичних і емпіричних методів дослідження (анкетування, тестування, пробного навчання, експерименту та ін.) і оформлення необхідної документації (протоколів анкетування, тестування, пробного навчання). Дисципліна сприяє формуванню також інтегральної компетентності фахівця, здатності розв'язувати складні завдання і проблеми в галузі освіти в процесі професійної діяльності або навчання. Зміст навчальної дисципліни розкривається у двох змістових модулях. У першому – подаються теоретико-методологічні засади та методи реалізації наукової і педагогічної</p>

	діяльності. У другому – організація і проведення наукової діяльності по підготовці дисертаційного дослідження. У межах цієї дисципліни аспіранти розвивають уміння планувати і вирішувати завдання професійного та особистісного розвитку і самовдосконалення.		
Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	1. 3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:		
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	лекції	20 год.	4 год.
	семінарські заняття	0	0
	практичні заняття	10 год.	2 год.
	консультації	0	0
	самостійна робота	60 год.	84 год.
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	Для успішного освоєння дисципліни аспіранти повинні володіти знаннями в галузях філософії, психології, педагогіки і психології вищої школи, методики навчання іноземних мов і культур у закладах вищої освіти. Знання та навички, набуті внаслідок вивчення цих дисциплін, створюють необхідну базу для вивчення дисципліни «Методологія наукової і педагогічної діяльності» і мають високу ступінь кореляції з ними. Аспіранти повинні <i>знати</i> теоретико-методологічні основи і поняття в галузі методики реалізації наукового дослідження, <i>вміти</i> використовувати в професійній діяльності знання про методологію і методи наукової і педагогічної діяльності.		
Мета вивчення дисципліни	Мета вивчення дисципліни є формування у майбутніх докторів філософії науково-дослідницької компетентності, ознайомлення аспірантів із методологією наукової та педагогічної діяльності, методикою її реалізації, поглиблення теоретичних знань аспірантів в галузі реалізації різних теоретичних і емпіричних методів дослідження (анкетування, тестування, пробного навчання, експерименту та ін.) і оформлення необхідної документації (протоколів анкетування, тестування, пробного навчання).		
Результати навчання з дисципліни			
<p>На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.</p> <p>Критично аналізувати та оцінювати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження і пропонувати шляхи їх вирішення.</p> <p>Порівнювати і класифікувати різні наукові погляди у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати власні наукові досягнення і здобутки інших дослідників.</p> <p>Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.</p> <p>Оцінювати власну наукову і професійну діяльність, обирати і втілювати стратегії саморозвитку та самовдосконалення в науково-дослідній та викладацькій діяльності.</p> <p>Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.</p> <p>Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.</p> <p>Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) з урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій.</p>			

Тематичний план занять	Змістовий модуль Використання інформаційних технологій в освітній і науковій діяльності		
Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання	
Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття) методології наукової і педагогічної діяльності.	<p><i>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання:</i> аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.</p> <p>Технологія дистанційного та змішаного навчання</p> <p><i>Методи інтерактивного (комунікативного) і проблемного навчання</i></p> <p><i>Методи навчання:</i> проблемний, груповий, проектний, інтерактивний, комп'ютерний, професійної взаємодії з використанням різних методів (аналіз літературних джерел, спостережень, інтерв'ю), презентація результатів виконаних досліджень. Технології: Веб-технології, мережні і хмарні технології</p>	Індивідуальне і групове опитування.	
Знати і розуміти методи, підходи і принципи наукової і педагогічної діяльності, методологію наукового пошуку в галузі освіти.			
Знати і розуміти теоретичні методи наукової і педагогічної діяльності.		Експрес-контроль.	
Знати і розуміти емпіричні методи наукової і педагогічної діяльності: опрацювання наукових публікацій, навчальної документації, результатів		Усне опитування	
викладацької діяльності, наукового спостереження, опитування тощо.		Демонстрація мультимедійних презентацій	
Вміти сформулювати мету і завдання дисертації доктора філософії. Розуміти технологію написання дисертації доктора філософії, загальну характеристику та вимоги до дисертаційного дослідження.		Оцінювання індивідуальних завдань аспірантів.	
Знати вимоги до оформлення дисертації доктора філософії.		Тематичне тестування.	
Знати вимоги до оформлення і захисту дисертації, апробації та оприлюднення результатів досліджено.	Модульна контрольна робота. Залік.		
Система оцінювання результатів навчання			
<p>Контроль результатів навчання аспіранта з дисципліни «Інформаційні технології в освітній і науковій діяльності» здійснюється у формі вхідного, поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю.</p> <p>Вхідний контроль застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань аспірантів і слугує орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм організації освітнього процесу і методів навчання.</p> <p>Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності</p>			

аспіранта. Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється за *накопичувальною системою*.

Навчальна дисципліна «Інформаційні технології в освітній і науковій діяльності» складається з одного модуля у 1-му семестрі першого курсу аспірантури.

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень аспірантів реалізується за такою технологією. Оцінюються такі складники:

Аудиторна та самостійна робота аспіранта	Модульна контрольна робота
50 балів	50 балів

Рейтинг модуля обчислюється у такий спосіб.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспіранта (аудиторна робота та самостійна робота) може здійснюватися в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування лекційних та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу навчального модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу аспіранта як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в **рейтинговий бал за роботу протягом семестру** шляхом помноження на **10**. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити **50**.

Модульна контрольна робота (виконується перед заліком):

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі аспіранти виконують модульні контрольні роботи з усіх дисциплін. Модульні контрольні роботи можуть оцінюватися в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

«відмінно»	– 50 балів;
«добре»	– 40 балів;
«задовільно»	– 30 балів;
«незадовільно»	– 20 балів;
Неявка на МКР	– 0 балів;

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР. Максимальний рейтинговий бал аспіранта становить 100 балів.

Підсумкове оцінювання - залік

Схема оцінювання заліку:

Усна співбесіда і виконання практичного завдання оцінюються згідно визначених критеріїв за шкалою “зараховано”, “не зараховано”.

№	Критерії оцінювання заліку	Шкала оцінювання	
		«зараховано»	«не зараховано»
1.	Відповідність змісту	Відповідь аспіранта повністю/в основному відповідає змісту питання. Основні проблеми визначено чітко.	Відповідь аспіранта лише частково відповідає/ не відповідає змісту питання. Основні проблеми визначено нечітко/не визначено.
2.	Повнота і ґрунтовність викладу	Основні проблеми повністю і ґрунтовно розкриті.	Основні проблеми розкриті лише частково і без належної глибини/ зовсім не розкриті.

3.	Термінологічна коректність	Аспірант досить вільно й коректно користується комп'ютерною термінологією.	Аспірант майже не користується комп'ютерною термінологією.
4.	Правильність виконання практичного завдання	Виконане аспірантом завдання повністю виконано і отримано правильні результати.	Завдання аспірантом не виконано і отримано неправильні результати.

Оцінка “зараховано” виставляється за умови, якщо відповідь аспіранта в повній мірі відповідає всім зазначеним критеріям.

Оцінка “не зараховано” виставляється за умови, якщо відповідь аспіранта не відповідає хоча б одному із зазначених критеріїв.

Умови допуску до заліку: повне виконання програми навчальної дисципліни, відпрацювання пропущених лекцій і практичних занять, успішне виконання МКР.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік (“зараховано / не зараховано”), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо аспірант на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою “не зараховано”, то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від набраного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою (“зараховано”);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу аспіранта з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

Політика курсу

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну

	<p>кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедуру та форми терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра методики викладання ІМ й ІКТ і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.</p> <p>Основні види відповідальності аспірантів за порушення академічної доброчесності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); • повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; • відрахування із закладу освіти; • позбавлення академічної стипендії; • позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.
<p>Рекомендована література</p>	<p>Основна (базова):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етичні проблеми співавторства / 2021 р. Компанія «SOER Publishing». Доступно: https://soer-publ.com.ua/uk/blog/etichni-problemispivavtorstva/. 2. Зміст поняття «наукова етика» / 2010 р. Доступно: https://osvita.ua/vnz/reports/culture/10771/. 3. Що таке конфлікт інтересів у дослідженнях? / 2021 р. Доступно: https://nim.media/articles/shcho-take-konflikt-interesiv-u-doslidzhennyakh. 4. Наукова чесність. Доступно: https://pidru4niki.com/70383/buhgalterskiy-oblik-ta-audit/naukova-chesnist. 5. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: Методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця: ДОВ "Вінниця", 2008. 278с. 6. Козловський Ю. М. Методика науково-педагогічного дослідження: навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 192 с. 7. Козловський Ю. М. Методологія педагогічного дослідження: навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 196 с. 8. Корягін М. В., Чік В. Ю. Основи наукових досліджень: навч. посібник. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ: Алерта, 2019. 492 с. 9. Психологія наукової діяльності : [Монографія] / Н. Ю. Волянчук, Г. В. Ложкін, А. Б. Колосов, Б. В. Анд рій - цев. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського; Центр ДЗК, 2020. 352 с. 10. Роль наукової етики в сучасних економічних дослідженнях / Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" за заг. ред. В. В. Семеніхіна, А. Б. Почтовюк. 11. Сисоєва С. О., Козак Л. В. Розвиток дослідницької компетентності викладачів вищої школи: навч. посібник. Київ: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬ-ВЕЙС», 2016. 156 с. 12. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник. Рівне: Волинські обереги, 2013. 360 с. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Коваль Т. І., Сисоєва С. О., Сущенко П.П. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2009. 380 2. Мальська М., Пандяк І. Організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ : Центр навч. літератури, 2017. 136 с. 3. Методика організації науково-педагогічних досліджень: метод. посібник / уклад. О. Є. Антонова та ін. Житомир, 2018. 76 с. 4. Ніколаєва С. Ю. Методи та організація сучасних досліджень з методики навчання іноземних мов і культур: навчально-методичний посібник для студентів магістратури та аспірантури. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 136 с. 5. Основи наукових досліджень: конспект лекцій / укл. Е. В. Колісніченко. Суми : Сумський державний університет, 2012. 83 с.

	6. Староста В. І., Товканець Г. В. <i>Методологія та методи науково-педагогічних досліджень: навч.-метод. посібник.</i> Мукачєво: Мукачівський державний ун-т, 2015. 64 с.7. Тверезовська Н.Т., Сидоренко В. К. <i>Методологія педагогічного дослідження.</i> Київ : Центр навч. літератури, 2017. 440 с.8. Тушева В. В. <i>Основи наукових досліджень: навч. посібник.</i> УМО НАПН України. Харків: «Федорко», 2014. 408 с.

Додаткові ресурси

Додаткові ресурси (за наявності):

Сайти видань кафедри педагогіки, методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій

1. Освітній сайт КНЛУ –

Режим доступу : <http://m.knlu.edu.ua/course/index.php?categoryid=13>

2. Репозитарій КНЛУ –

Режим доступу : <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/30>

Сайти кафедри та викладачів кафедри педагогіки, методики викладання іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

Сайт кафедри. – Режим доступу: <http://methods.knlu.edu.ua/>

Сайти глосаріїв наукової термінології

Glossary of Research Terms